

ומסקינן: תיקו.

אמר רבי חנינא לתלמידיו:

בעי רבי יהושע בן לוי:

בא וראה שאלת הראשונים, כלומר: בואו וראו שהדור האחרון זוכה להתחכם כדורות הראשונים, שאף אני הייתי שואל שאלה זו, ועכשיו שאלה רבי יהושע בן לוי שהוא מן הראשונים, [רש"י].⁽⁵⁰⁾

הפן כהן גדול ונתן לתוך הכף ומת, ונתמנה כהן גדול אחר תחתיו, מהו שיכנס כהן גדול אחר לבית קדשי הקדשים בחפינתו של זה, [ראה הערה (49)]?

ריש פירקין, כי המחטה היתה כלי חול, ראה שם; ובקונטרס למרן רי"ז הלוי בריש פירקין מבואר, שהקטורת לא נתקדשה במחטה, ראה שם היטב; וכן נראה מדברי שו"ת הרשב"א חלק א סימן לא; וראה היטב בסוגיא דלעיל מז א "חישב בחפינת קטורת".

חשובה כלקיחה, נחלקו האחרונים; ונפקא מינה לענין ארבעה מינים, שהתורה אמרה "ולקחתם", והיו בידו קודם עמוד השחר, אם יצא באחיותם כשהגיע זמן המצוה בעמוד השחר:

דעת הבכורי יעקב סימן תרנב [בתוספת בכורים, וכהבנת ה"בנין שלמה" סימן מח]: כי הטעם משום דלא נטלם בעצמו, ולפי זה אף בארבעה מינים לא יצא.

49. א. בביאור ספיקו של רבי יהושע בן לוי יש לבאר שני אופנים:

האחד: אם בעינן "מי שלקח הוא שיביא", ולא תהא לקיחה על ידי זה והבאה על ידי אחר. השני: קטורת שנחפנה לשם כהן גדול זה, מהו שתועיל לכהן גדול אחר.

וחלק עליו ב"בנין שלמה": יש חילוק בין היכא דכתיב "לקיחה" סתם ולא הזכר במה יקח וכמו בארבעה מינים, ובין היכא דהזכר בכתוב אופן הלקיחה; ודוקא גבי חפינה שהזכר שיקח בחפניו, וגם נאמר על זה הלכה למשה מסיני שצריך חפינה דווקא, תדע, דהרי קיימא לן: חופן בחוץ וחוזר וחופן בפנים, וזה לא מצינו בכתוב כלל ועל כרחך דהלכה למשה מסיני הוא, והילכך מה שחפן חבירו ונתן לתוך חפניו לא מתקיים מצות לקיחה כלל, דהא על זה נאמרה הלכה למשה מסיני, דהך לקיחה היינו חפינה.

ומדברי רבינו אליקים שבהערה 50 מבואר: כי הספק לגבי חפינה, והספק בכהן גדול שמת ונתמנה אחר במקומו, אם יכול השני להכנס בדמו של הפר הראשון, או צריך שישחוט פר אחר — ספק אחד הוא, וראה מה שקשה על זה, בהערה 55 לקמן.

אמנם מה שכתב, כי חופן וחוזר וחופן הוא הלכה למשה מסיני; דעת התוספות בעמוד זה שאינו אלא מדרבנן, ראה שם.

ב. כתב הריטב"א: יש מפרשים שהוא הדין דמספקא ליה אם חפן הראשון ונטמא, אלא חדא מינייהו נקט, כי מיתה שכיחא טפי מטומאה שהוא זריו בה; ויש שפירשו: דוקא נקט "מת", אבל נטמא הראשון כיון שהוא חי אין השני אלא כשלוחו; וראה עוד שם.

וחלק על שניהם החזון איש באורח חיים קמט ב, ודעתו, כי עיקר הטעם הוא משום דבעינן חפינה מן המחטה שהיא כלי שרת, אבל כל "אחיזה" לקיחה היא, ויוצא בה.

50. לדעת רבינו אליקים הכי קאמר רבי חנינא: כשם שנסתפק רבי יהושע בן לוי לענין חפינה, כן נסתפקתי לענין כהן גדול שמת לאחר שחיטת

אמנם מה שכתב, שהמחטה בה נתונה הקטורת כלי שרת היתה; הרי שב"מקדש דוד" סימן ג' אות ח ד"ה ובקטורת הוכיח מירושלמי